

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Ιανουαρίου-
Φεβρουαρίου 2017.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

🇪🇺 Έκθεση Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Αναθεώρηση επί τα βελτίω της πορείας της Πορτογαλικής Οικονομίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεση της για την κατάσταση και τις προοπτικές της πορτογαλικής οικονομίας που δημοσίευσε στις 13 Φεβρουαρίου τ.ε αναγνωρίζει την σταθερή βελτίωση και πρόοδο που έχει συντελεσθεί τους τελευταίους μήνες (βλ. έγγραφο μας ΑΠΦ.2180/8ΑΣ 217/22.02.2017). Το 2016 ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας ήταν 1,3%, ενώ για το τρέχον έτος προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,6%. Σημειώνεται ότι οι καλές ειδήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη προήλθαν από τις επιδόσεις των δύο τελευταίων τριμήνων του 2016 (1,9% το τελευταίο τρίμηνο του έτους) λόγω της αύξησης της εγχώριας ζήτησης, συμπαρασύροντας σε ανάκαμψη τις επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση. Ο τουριστικός τομέας είχε την θετικότερη επίδραση στο ΑΕΠ καθώς ο εισερχόμενος τουρισμός αυξήθηκε κατά 11% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης ήταν 2,3%. Όσον αφορά το Δημόσιο Χρέος ανήλθε σε 130,5% του ΑΕΠ το 2016 λόγω ανακεφαλαιοποίησης της κρατικής τράπεζας Caixa Geral de Depositos, ενώ αναμένεται να μειωθεί σε 129,9% το 2017.

🇪🇺 Αύξηση Εξαγωγών Πορτογαλίας. Αξιοσημείωτο δυναμισμό εμφανίζουν οι εξαγωγές και παρά την αύξηση του εργατικού κόστους των τελευταίων μηνών, τάση που παρατηρείται τα τελευταία έτη. Ιδιαίτερη δυναμική εμφανίζουν τόσο κλάδοι παραδοσιακοί, πχ τρόφιμα –ποτά, υποδηματοποιία όσο και τομείς της μεταποίησης και της υψηλής τεχνολογίας. Σημειώνεται ότι οι εξαγωγές πορτογαλικών υποδημάτων στην Κίνα έχουν 20πλασιαστεί τα τελευταία 10 χρόνια και από εξαγωγές 650 χιλ. ευρώ το 2006 έχουν ανέλθει γύρω στα 12 εκ. ευρώ, καθιστώντας την Πορτογαλία τον 5 προμηθευτή προϊόντων υποδηματοποιίας στην χώρα.

🇪🇺 Ενίσχυση της απασχόλησης και πτώση της ανεργίας. Εκεί όμως που υπάρχουν οι πιο αισιόδοξες οικονομικές προβλέψεις είναι στον τομέα της απασχόλησης καθώς η ανεργία μειώθηκε στο 10,2% το 2016, αναμένεται να κινηθεί σε 10% το 2017 και να πέσει σε μονοψήφιο αριθμό 9,4% το 2018. Σημειώνεται ότι τα τελευταία χρόνια η Λισσαβόνα τείνει να γίνει ευρωπαϊκό κέντρο παροχής υπηρεσιών εξ αποστάσεως, λόγω του εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στον

τομέα της πληροφορικής, των καλών υποδομών στις ευζωνικές συνδέσεις διαδικτύου και του ανταγωνιστικού εργατικού κόστους. Το αρνητικό είναι ότι το ποσοστό ανεργίας των νέων, παρά την μείωση εξακολουθεί και είναι υψηλό, ενώ ο βασικός μισθός είναι από τους χαμηλότερους στην Ευρώπη και δεν υπερβαίνει τα 580 ευρώ/μήνα.

🇵🇹 **Ανοδος επιτοκίων δανεισμού 10ετών ομολόγων.** Το υψηλό δημόσιο χρέος, ασκεί πίεση στην διαβάθμιση της Πορτογαλίας, στους οίκους αξιολόγησης και είχε ως αποτέλεσμα την άνοδο του επιτοκίου των 10ετών ομολόγων το τελευταίο διάστημα στο 4%. Το υψηλό δημόσιο χρέος τροφοδοτείται από τις διαθρωτικές αδυναμίες του τραπεζικού κλάδου, ο οποίος παραμένει ευάλωτος, λόγω χαμηλής ρευστότητας, χαμηλής ποιότητας στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών, χαμηλών περιθωρίων κέρδους, συσσωρευμένων μη εξυπηρετούμενων δανείων και υψηλού χρέους των επιχειρήσεων.

Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

🇵🇹 **Η Πορτογαλία καταλαμβάνει την 8η θέση όσον αφορά την απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων.** Σημειώνεται ότι αν και κατά την έναρξη της προγραμματικής περιόδου υπήρξαν καθυστερήσεις το τελευταίο διάστημα έχει εντατικοποιηθεί ο ρυθμός απορρόφησης των κονδυλίων. Τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία παρέχουν κονδύλια συνολικού ύψους 20 δις για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η Πορτογαλία έχει δώσει ιδιαίτερη προτεραιότητα στην ενίσχυση της βιομηχανίας, την καινοτομία και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και αναμένεται να διατεθούν κονδύλια άνω των 4,5 δις για την ενίσχυσή τους, τα μισά εκ των οποίων προέρχονται από ευρωπαϊκούς πόρους. Το πρόγραμμα για την ανάπτυξη της βιομηχανίας (Βιομηχανία 4.0) αναμένεται να χρηματοδοτήσει 50 χιλ. επιχειρήσεις έως το 2020. Στόχος του προγράμματος είναι να αυξηθεί η συμμετοχή της μεταποίησης στην οικονομία δημιουργώντας νέες θέσεις απασχόλησης αλλά και προσελκύοντας ξένες επενδύσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα επένδυσης υψηλής τεχνολογίας είναι η ανάπτυξη του εργοστασίου της γαλλικής αυτοκινητοβιομηχανίας PSA στην περιοχή Mangualde για την κατασκευή οχημάτων πόλης με τεχνολογίες ρομποτικής.

🇵🇹 **Επενδυτικό ενδιαφέρον του Ιράν σε Πορτογαλία.** Οι πορτογαλικές αρχές βρίσκονται σε συνομιλίες με Ιρανούς παράγοντες για δημιουργία κόμβου φυσικού αερίου στο λιμάνι του Alentejo, στην Ν. Πορτογαλία με σκοπό την επανεξαγωγή του σε Αφρικανικές χώρες. Η Ιρανική επιχειρηματική ομάδα OPEX παρευρέθηκε στην Πορτογαλία προκειμένου να αξιολογήσει τον λιμένα και την σκοπιμότητα εγκατάστασης του κόμβου. Σημειώνεται επίσης το ιρανικό ενδιαφέρον για συνεργασία με πορτογαλικές φαρμακοβιομηχανίες, με εταιρείες κοινωνικής ασφάλισης και με την πολιτική αεροπορία, δημιουργώντας απευθείας πτήσεις από Λισσαβώνα προς Τεχεράνη.

🇵🇹 **Επενδύσεις σε Λιμενικό και Ναυτιλιακό τομέα.** Η υπουργός Θαλάσσιας Οικονομίας, κα Ana Paula Vitorino ανακοινώσε πρόγραμμα επενδύσεων στον τομέα των λιμενικών υποδομών που αποσκοπεί να αυξήσει κατά 200% την δυναμικότητα διαχείρισης και υποδοχής εμπορευματοκιβωτίων στα λιμάνια της χώρας. Το σχέδιο προβλέπει εμβάθυνση λιμένων και δημιουργία σύγχρονων εγκαταστάσεων. Το συνολικό πακέτο ανέρχεται σε 2,5 δις ευρώ και θα έχει χρονική διάρκεια δεκαετίας. Το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων θα απορροφηθεί από τον εμπορευματικό σταθμό στον Λιμένα Barreiro κοντά στην Λισσαβώνα. Σημειώνεται ότι το τελευταίο διάστημα παρατηρείται αναζωογόνηση του πορτογαλικού ναυτιλιακού κλάδου τόσο στον ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα όσο και στην νηολόγηση πλοίων ξένων χωρών με πορτογαλική σημαία. Ιδιαίτερα ελκυστικό εμφανίζεται το νηολόγιο της Μαδέρας που σημειώνει αξιοσημείωτη ανάπτυξη. Στόχος της Πορτογαλίας είναι να αποτελέσει ασφαλές καταφύγιο και εναλλακτικό προορισμό για πλοιοκτήτες ύστερα από τους κανονισμούς της ΕΕ σχετικά με φορολογική επιβάρυνση με βάση το tonnage. Επισημαίνεται ότι οι πορτογαλικές αρχές πρόκειται να προβούν

σε μελέτη για την ανάπτυξη του ναυτιλιακού τομέα λαμβάνοντας υπόψη τον διεθνή ανταγωνισμό και μελετώντας περιπτώσεις άλλων χωρών όπως η Ελλάδα, Μάλτα και η Ολλανδία.

 Εξελίξεις σε Τραπεζικό Τομέα. Η Τράπεζα BCP ανακοινώσε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 1,3 δις. Ο κ. Nuno Amado, πρόεδρος της BCP αναφέρει ότι στόχος είναι να επιστρέψει ο Όμιλος σε κερδοφορία έως το 2018. Επίσης η Caixa Geral de Depositos ξεκίνησε στις 4 Ιανουαρίου τ.ε. διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης ύψους 1,4 δις ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος της ανακεφαλαιοποίησης προέρχεται από δημόσιους πόρους σε μια προσπάθεια της κυβέρνησης να στηρίξει την εξυγίανση της Τράπεζας που είναι η μεγαλύτερη της χώρας. Επίσης η τρίτη μεγαλύτερη Τράπεζα – Novo Banco βρίσκεται σε στάδιο διαπραγματεύσεων με τον Καναδικό Όμιλο LoneStar για την ιδιωτικοποίηση της.

 Οι πετρελαϊκές εταιρείες Eni και Galp πήραν άδεια από την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος για υποθαλάσσιες έρευνες στην περιοχή του Alentejo στην Ν. Πορτογαλία για εξεύρεση πετρελαϊκών κοιτασμάτων. Οι γεωτρήσεις πρέπει να πραγματοποιηθούν εντός 60 ημερών. Σημειώνεται ότι υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εξεύρεση κοιτασμάτων. Η Eni είχε ζητήσει άδεια για πρώτη γεώτρηση, τον Απρίλιο του 2016, 46 χιλιόμετρα από την περιοχή Costa Vicentina, διαδικασία η οποία διεκόπη, λόγω διαδήλωσης κατοίκων της περιοχής που αντιτίθενται στην εκμετάλλευση του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Ο πρωθυπουργός κ. Antonio Costa δήλωσε ότι δεν επιθυμεί την καθυστέρηση των ερευνών καθώς τυχόν καθυστερήσεις θα αποδοθούν στο κράτος και θα αποτελέσουν παραβίαση της συμφωνίας με τις πετρελαϊκές εταιρείες.

 Η Πορτογαλία υπέβαλε περισσότερες από 6.500 αιτήσεις για χρηματοδότηση του προγράμματος **Horizon 2020** (Διασύνδεση Πανεπιστημίων Αγοράς) που αναλογεί στο 70% του συνόλου (9400) των σχεδίων που υποβλήθηκαν σε όλη το προηγούμενη προγραμματική περίοδο του Horizon (2007-2013). Το ποσοστό έγκρισης στο πρόγραμμα ανέρχεται σε 13,4%, που είναι υψηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (12,6%). Όσον αφορά τους τομείς χρηματοδότησης η συντριπτική πλειοψηφία αποτελεί προγράμματα στην ενέργεια 40 εκ. ευρώ, στην πληροφορική 37 εκ. ευρώ, στη Νανοτεχνολογία - Βιοτεχνολογία 34 εκ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι τα περισσότερα πανεπιστήμια της χώρας διαθέτουν εξειδικευμένα γραφεία για την υποβολή προγραμμάτων προς χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους.

 Πορτογαλικό καθεστώς προσέλκυσης επενδύσεων/ Πρόγραμμα χορήγησης θεωρήσεων εισόδου για επενδυτικούς σκοπούς (Χρυσή Βίζα). Το καθεστώς χορήγησης προσωρινής άδειας παραμονής παρέχεται σε αλλοδαπούς επενδυτές που αγοράζουν ακίνητα τουλάχιστον 500.000 ευρώ, ή εισάγουν κεφάλαια τουλάχιστον 1εκ.ευρώ, ή δημιουργούν τουλάχιστον 10 θέσεις εργασίας (βλ.έγγραφό μας ΑΠΦ. 2180/7/ΑΣ188/ 14.02.2017). Μέχρι σήμερα και από την έναρξη του προγράμματος χρυσών θεωρήσεων, τον Οκτώβριο του 2012, έχουν χορηγηθεί 4.423 θεωρήσεις για επενδυτικούς σκοπούς, εκ των οποίων 2 το 2012, 494 το 2013, 1.526 το 2014, 766 το 2015 και 1414 το 2016. Σημειώνεται ότι τους τελευταίους μήνες παρατηρείται σημαντική αύξηση των αιτήσεων και των χορηγήσεων που μόνο τον Ιανουάριο 2017 έφτασε στις 221 άδειες παραμονής. Το συνολικό ποσό των εισερχόμενων κεφαλαίων ανήλθε σε 2,7 δις ευρώ με την συντριπτική πλειοψηφία των επενδυτών να κατευθύνεται στην αγορά ακινήτων, περίπου 2,4 δις και 300 εκ.ευρώ σε άλλες επενδυτικές δράσεις. Όσον αφορά την εθνικότητα των δικαιούχων, αυτές κατανέμονται ως εξής: 3.154 Κινέζοι, 282 Βραζιλιάνοι, 159 Ρώσοι, 148 Νοτιοαφρικανοί, 80 Λιβανέζοι.

 Εκθεσιακές Εκδηλώσεις σε Πορτογαλία το 2017. Οι σημαντικότερες διεθνείς εκθέσεις στην Πορτογαλία το 2017 στους τομείς τουρισμού, ναυτιλίας, νέων τεχνολογιών και αγροτοδιατροφής είναι: **Διεθνής Τουριστική Έκθεση BTL, Λισσαβόνα 15-19 Μαρτίου 2017.** Αποτελεί την σημαντικότερη στον κλάδο στην Πορτογαλία στην οποία συμμετέχουν πάνω από 1000 εκθέτες (εκ των οποίων το 20% από το εξωτερικό), με πάνω από 36 εθνικές συμμετοχές, προσελκύοντας άνω των 68 χιλ. επισκεπτών. **Alimentaria, Λισσαβόνα 23-25 Μαΐου 2017.** Αποτελεί την σημαντικότερη έκθεση στον χώρο των τροφίμων και της εστίασης στην Πορτογαλία με άνω των 800 εκθετών ενώ έχει μεγάλη επισκεψιμότητα. Η συμμετοχή στην εν λόγω έκθεση δύναται να αποτελέσει μια σημαντική ευκαιρία ανάδειξης των ελληνικών διατροφικών προϊόντων που θα μπορούσαν να έχουν προοπτικές στην πορτογαλική αγορά, όπως παραδοσιακά ελληνικά τρόφιμα - πλην ελαιολάδου και οίνων- ιχθυηρά, ελιές ΠΟΠ, βιολογικά όσπρια, γλυκά του κουταλιού και μαρμελάδες, παραδοσιακό ελληνικό μέλι, παραδοσιακά γλυκίσματα, παραδοσιακές πίτες, προμαγειρεμένα γεύματα, τυριά ΠΟΠ, ελληνικό γιαούρτι, φέτα, κλπ. **Ocean Business Week-Διεθνής Έκθεση και Συνέδριο Θαλάσσιας Οικονομίας, Λισσαβόνα, Ιούνιος 2017.** Αποτελεί διοργάνωση της Ένωσης Βιομηχανιών Πορτογαλίας (AIP) υπό την αιγίδα του Υπουργείου Θαλάσσης. Σε εν λόγω Έκθεση συμμετέχουν εταιρείες και κλαδικοί φορείς (σε τομείς ναυτιλίας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ναυτικής ασφάλειας, υπεράκτιων κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, θαλάσσιων ορυκτών, τηλεπικοινωνιών, τουρισμού και ναυτικών αθλημάτων, καθώς και ψηφιακών εφαρμογών). **WebSummit, Λισσαβόνα 6-9 Νοεμβρίου 2017,** που αποτελεί μία εκ των σημαντικότερων εκδηλώσεων στην Ευρώπη που εστιάζει στην τεχνολογία, την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία.

Γ. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

 Διμερές Εμπόριο Αγαθών/ Ελληνικές Εξαγωγές. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ, οι ελληνικές εξαγωγές για την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2016 σημείωσαν αύξηση κατά 8% συγκριτικά με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους Συγκεκριμένα ανήλθαν σε 137,7 εκ. ευρώ έναντι 127,4 εκ. ευρώ το 2015 αποτελώντας το 0,66% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών.

 Διμερείς Συμφωνίες Οικονομικής Συνεργασίας. Από τον Απρίλιο 2016 η ελληνική πλευρά έχει διαβιβάσει σχέδιο **MoU Οικονομικής Συνεργασίας** των δύο χωρών. Το κείμενο είναι ακόμη σε στάδιο επεξεργασίας και αναμένεται απάντηση από την πορτογαλική πλευρά. Επίσης οι δύο πλευρές βρίσκονται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας κειμένου **Διμερούς Συμφωνίας** στον τομέα του **Τουρισμού** και αναμένεται να είναι έτοιμο για υπογραφή τους ερχόμενους μήνες.

 Επιχειρηματική Συνεργασία - Ενδιαφέρον για εισαγωγές ελληνικών νημάτων από την εταιρεία COTTONOÁSIS UNIPESSOAL, LDA (TELEF/FAX: [+351-22-6002202](tel:+351226002202) , MOBILE :+ [351 937520347](tel:+351937520347), E-MAILS: : alice.cottonoasis@gmail.com ; alichelen@gmail.com, skype: santrade,lda). Σημειώνεται ότι ανωτέρω αίτημα έχει αναρτηθεί στην πύλη Agora (www.agora.mfa.gr) του Υπουργείου Εξωτερικών.